

TRUNG TÂM ỨNG DỤNG TIẾN BỘ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ ĐẨY MẠNH ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ SINH HỌC

LƯU VĂN LỘC

Khoa học và thực tiễn ngày càng khẳng định công nghệ sinh học (CNSH) là một công cụ quan trọng trong chương trình cải thiện năng suất, chất lượng giống cây trồng, vật nuôi, cải thiện môi trường sinh thái. Đặc biệt phương pháp chọn, tạo giống bằng CNSH đã góp phần đáng kể vào cuộc cách mạng giống cây trồng, vật nuôi, giúp tạo năng suất, chất lượng và hiệu quả cao trong sản xuất.

Công nghệ sinh học đang được Trung tâm Ứng dụng tiến bộ KH&CN Quảng Bình (Trung tâm) áp dụng hết sức hiệu quả trong việc sản xuất nhiều giống cây trồng, vật nuôi và đang dần khẳng định tính ưu việt trong thực tiễn sản xuất. Ngoài việc thực hiện một số đề tài dự án cấp bộ và cấp tỉnh, Trung tâm đang rất chú trọng trong việc sản xuất giống cây lâm nghiệp, giống nấm ăn và nấm dược liệu, sản xuất giống hoa, phân nén

hữu cơ, nuôi trồng thủy sản phục vụ phát triển kinh tế xã hội trong tỉnh, bước đầu mang lại hiệu quả. Một trong những sản phẩm chủ lực đã và đang được Trung tâm chú trọng đầu tư sản xuất và mang lại hiệu quả rõ rệt là sản xuất giống nấm ăn và nấm dược liệu. Dự án sản xuất giống và nuôi trồng nấm ăn được triển khai từ năm 2002. Sau một thời gian dài thực hiện, đến nay, Trung tâm đã cơ bản hoàn thiện được quy trình sản xuất khép kín hiện đại bằng CNSH. Phòng thí nghiệm và sản xuất giống được xây dựng hiện đại đạt tiêu chuẩn. Năm 2009, Trung tâm tiếp tục đầu tư xây dựng thêm lò hấp, nhà xưởng với kinh phí hơn 40 triệu đồng và đã sản xuất được 2.170 kg giống nấm sò, 450 chai giống nấm linh chi, 109 kg giống nấm rơm. Sản xuất nấm bán thành phẩm được 4.500 bịch linh chi, 2.080 bịch nấm sò. Trung tâm đang cố gắng tạo ra mô hình chu trình khép kín từ khâu sản xuất giống, chế biến và tiêu thụ sản phẩm.

Hiện tại, Trung tâm đang là đơn vị duy nhất ở tỉnh ta có đủ điều kiện nghiên cứu và sản xuất cung cấp giống nấm các loại cho bà con nông dân. Với niềm đam mê nghiên cứu khoa học và mong muốn chuyển giao, nhân rộng các kết quả nghiên cứu đến tận tay người dân, các cán bộ, kỹ sư của Trung tâm đã sản xuất, nhân giống các loại nấm và tích cực hướng dẫn, chuyển giao kỹ thuật nuôi trồng, chăm bón cho bà con thông qua các hoạt động tuyên truyền với nhiều hình như: Lòng ghép chương trình tuyên truyền phát triển nghề trồng nấm vào các hội nghị, hội thảo khoa học; In ấn các tờ rơi phát đến các hộ nông dân thông qua cán bộ khuyến nông, hội nông dân, hội phụ nữ; Giới thiệu mô hình trên các phương

Mô hình trồng nấm ăn và nấm dược liệu tại xã Cao Quảng do Trung tâm Xây dựng và chuyển giao

Ảnh: TL

tiện thông tin đại chúng và mở nhiều lớp tập huấn, đào tạo kỹ thuật nuôi trồng nấm cho người dân... Cử cán bộ kỹ thuật đến các địa phương để hướng dẫn và tư vấn về tổ chức mô hình sản xuất nấm; Hợp đồng trực tiếp thu mua, chế biến, tiêu thụ các sản phẩm về nấm; Tư vấn về tổ chức nuôi trồng nấm cho các đơn vị, tập thể và hộ nông dân. Năm 2009, Trung tâm phối hợp với Ban Dân tộc tỉnh mở 8 lớp tập huấn về kỹ thuật nuôi trồng các loại nấm ăn và nấm dược liệu ở các xã miền núi của các huyện Minh Hóa, Tuyên Hóa, Quảng Trạch, Quảng Ninh với 480 lượt người tham gia. Việc Trung tâm ứng dụng tiến bộ khoa học công nghệ nghiên cứu và sản xuất được các loại giống nấm đã phần nào giải quyết được những khó khăn cho bà con trồng nấm, trong đó đáng kể nhất đã chủ động được nguồn giống nấm, điều mà trước đây nông dân tỉnh ta thường phải đi mua từ các tỉnh khác.

Ngoài sản xuất giống nấm, Trung tâm còn đẩy mạnh sản xuất giống cây lâm nghiệp cao sản theo công nghệ mô, hom phục vụ trồng rừng tại Quảng Bình. Đây là dự án nằm trong chương trình xây dựng mô hình ứng dụng và chuyển giao khoa học và công nghệ phục vụ phát triển kinh tế xã hội nông thôn và miền núi đến 2010 do Bộ Khoa học và Công nghệ ủy quyền địa phương quản lý, Trung tâm là đơn vị được UBND tỉnh và Sở KH&CN giao thực hiện. Theo đó, năm 2009, Trung tâm đã mời chuyên gia của viện Khoa học Lâm nghiệp về tập huấn, đào tạo và chuyển giao công nghệ cho cán bộ, kỹ thuật viên của đơn vị ngay tại phòng thí nghiệm và vườn ươm của Trung tâm; Đầu tư xây dựng vườn cây đầu dòng và vườn ươm giống cây lâm nghiệp được 1.500m²; Tổ chức sản xuất giống cây lâm nghiệp bằng kỹ thuật mô, hom tại phòng thí nghiệm; Pha chế môi và nhân chồi trong phòng thí nghiệm được 800 bình bạch đàn và keo lai; 400 bình bạch đàn và bình keo lai đang trong giai đoạn tiên ra rễ và ra rễ. Huấn luyện cây và đã ra vườn 1000 cây bạch đàn và 600 cây keo lai. Hơn 10.000 cây hom keo lai đã được nhân bằng kỹ thuật mô hom tại vườn ươm của Trung tâm với tỷ lệ sống trên 90%. Hiện tại cây đang phát triển tốt. Công nghệ mô - hom là một mắt xích không thể thiếu trong ngành công nghiệp trồng rừng năng suất cao vì nó là phương tiện đắc lực giúp con người mang lại hiệu quả ngày càng cao trong kinh doanh rừng trồng. Cây giống mô, hom được sản xuất có quy mô, cho năng suất cao, chất lượng tốt và giữ được những đặc tính di truyền quý của giống gốc. Trước đó, năm 2008, Trung

tâm đã trồng được 13 ha rừng cây keo và bạch đàn tại xã Trường Xuân, huyện Quảng Ninh. Đến nay cây phát triển tốt, cao 4-5m, đường kính gốc trên 10cm.

Ngoài việc nghiên cứu, sản xuất giống một số loại cây trồng, Trung tâm còn triển khai ứng dụng tiến bộ kỹ thuật trong nuôi trồng thủy sản. Năm 2009, Trung tâm thực hiện nuôi tôm thẻ chân trắng tại trại thực nghiệm ở Ngư Thủy. Tuy gặp nhiều bất lợi về thời tiết, dịch bệnh nhưng cũng thu hoạch được hơn 12 tấn tôm thẻ chân trắng. Gian hàng Trung tâm còn tham gia hoạt động đánh giá tác động môi trường (DTM). Mặc dù đây là một lĩnh vực mà đã có nhiều doanh nghiệp, trong đó có nhiều doanh nghiệp tư nhân đã có chức năng DTM nhưng Trung tâm vẫn rất cố gắng liên hệ với một số đơn vị trong tỉnh để tham gia DTM. Trung tâm đang tư vấn cho 2 dự án là Dự án “Cải tạo nâng cấp cơ sở hạ tầng đồng muối Ròn xã Quảng Phú - Quảng Trạch” và “Xây dựng Trung tâm dạy nghề tổng hợp huyện Minh Hóa”.

Những kết quả mà Trung tâm Ứng dụng tiến bộ KH&CN đạt được năm 2009 là hết sức đáng ghi nhận đối với một đơn vị mới thành lập chưa lâu. Để hoàn thành nhiệm vụ chính trị theo kế hoạch năm 2010, ngoài việc sản xuất giống một số loại cây chủ lực là giống nấm và giống cây lâm nghiệp, Trung tâm tiếp tục đẩy mạnh hoạt động ứng dụng tiến bộ kỹ thuật chuyển giao công nghệ phục vụ phát triển kinh tế xã hội của tỉnh như: Chuyển giao công nghệ sản xuất và sử dụng phân nén hữu cơ, hữu cơ - vô cơ bằng công nghệ sinh học ở quy mô cộng đồng thôn, xã phục vụ sản xuất nông nghiệp tại huyện Lệ Thủy; Xây dựng mô hình ứng dụng công nghệ sản xuất hoa và hoa thương phẩm chất lượng cao; Xây dựng mô hình sản xuất chế phẩm vi sinh phục vụ xử lý môi trường; Nuôi tôm thẻ chân trắng kết hợp nuôi ngao, nuôi tôm thẻ chân đỏ, trồng cây chống cát bay cát lấp tại trại thực nghiệm Ngư Thủy; tham gia đánh giá tác động môi trường...

Để hoàn thành nhiệm vụ với kết quả cao, cùng với việc tiếp tục tuyên truyền phổ biến các tiến bộ kỹ thuật cho nhân dân, trung tâm sẽ đầu tư tăng cường xây dựng tiềm lực KH&CN cả về đội ngũ cán bộ kỹ thuật và đầu tư xây dựng cơ sở vật chất, từng bước nâng cao năng lực sản xuất đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của người dân về các loại giống cây trồng vật nuôi, nhất là giống nấm và giống cây lâm nghiệp, góp phần phát triển kinh tế - xã hội ở Quảng Bình.

L.V.L